NORAKSTS

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420496910
AA43-0741-13/12

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2013.gada 28.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente I.Meldere, tiesneses Dz.Amerika un L.Vīnkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *D.J.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru *D.J.* tiktu reģistrēta palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām, izdošanu, sakarā ar *D.J.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 13.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] *D.J.* (turpmāk – pieteicēja) vērsās Rīgas domes Dzīvokļu pārvaldes komisijā personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai un izslēgšanai no palīdzības reģistra, lūdzot reģistrēt viņu palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām 3.reģistrā.

Ar komisijas 2009.gada 27.oktobra lēmumu (sēdes protokols Nr.39) nolemts atteikt reģistrēt pieteicēju palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja.

[2] Ar Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta (turpmāk arī atbildētājs) 2009.gada 27.novembra lēmumu Nr.DMV-09-22423-ap (turpmāk – Lēmums) komisijas 2009.gada 27.oktobra lēmums atstāts negrozīts.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru pieteicēja tiktu reģistrēta palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām, izdošanu.

Pieteikumā norādīts, ka pieteicēja no bērnības dzīvojusi Rīgā, tā ir pieteicējas

faktiskā dzīvesvieta. Kopš 1995.gada pieteicēja dzīvo pie aizbildnes *V.Ž.*. Pieteicēja dzimusi */dzimšanas datums/*, un viņas dzīvesvieta jau no 1993.gada 25.maija ir reģistrēta */adrese/*.

[4] Atbildētājs paskaidrojumā norāda, ka pieteicējas dzīvesvieta 2000.gada 17.aprīlī deklarēta */adrese 2/*. Pieteicēja ir dzimusi */pilsēta/*, ir palikusi bez vecāku gādības. Mātei *R.J.* no 1997.gada 15.septembra līdz 2007.gada 8.martam dzīvesvieta bija deklarēta */adrese 3/*. Par tēvu *N.J.* atbildētājam nav informācijas. Ar Aizkraukles rajona tiesas 1995.gada 1.decembra spriedumu *R.J.* atņemta vecāku vara uz meitu (pieteicēju) un pieteicēja nodota valsts aizbildnības un aizgādnības iestāžu aizgādnībā. 1996.gada 13.februārī par pieteicējas aizbildni iecelta *V.Ž.* No 1993.gada 25.maija līdz 1996.gada 13.maijam bērna dzīvesvieta bija */aprūpes centrs/ /adrese/*, no 1996.gada 13.maija dzīvesvieta deklarēta */adrese 2/*. Tātad pirms ievietošanas valsts aizbildnības un aizgādnības iestādēs pieteicējas dzīvesvieta nav bijusi deklarēta Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 15.decembra spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[5.1] Tiesa atsaukusies uz likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktu (*redakcijā, kāda bija spēkā brīdī, kad pieteicēja vērsās iestādē ar iesniegumu*), 14.panta trešo un ceturto daļu.

[5.2] Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja ir bārene un līdz ar viņas pilngadības sasniegšanu ir beigusies viņas uzturēšanās pie aizbildnes. Nav arī strīda par to, ka viņai nav iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā.

Lietā ir strīds par to, vai dzīvojamo telpu ir pienākums nodrošināt tieši Rīgas pilsētas pašvaldībā.

[5.3] No tiesību normām (*sk. šā sprieduma 10.punktu*) izriet, ka pienākums nodrošināt dzīvojamo telpu ir tai pašvaldībai, kuras teritorijā ir bijusi bērna dzīvesvieta līdz viņa nodošanai ārpusģimenes aprūpē. Līdz ar to izskatāmajā gadījumā ir jānoskaidro, kur ir bijusi pieteicējas dzīvesvieta līdz viņas nodošanai ārpusģimenes aprūpē.

[5.4] No lietā konstatētajiem apstākļiem izriet, ka pieteicēja */dzimšanas datums/* dzimusi */pilsēta/*, māte no viņas atteikusies uzreiz pēc dzemdībām. Ar Aizkraukles rajona tiesas 1995.gada 1.decembra spriedumu (*lietas 16.-19.lapa*) nolemts atņemt *R.J.* vecāku varu uz pieteicēju un nodot pieteicēju valsts aizbildnības un aizgādnības iestāžu aizgādnībā. Savukārt ar Rīgas domes Rīgas Kurzemes rajona bērnu tiesību aizsardzības komisijas 1996.gada 13.februāra lēmumu Nr.1 (*lietas 25.lapa*) nolemts iecelt *V.Ž.* par aizbildni nepilngadīgajai pieteicējai.

Pirms aizbildnības nodibināšanas pieteicēja ir uzturējusies dažādās valsts aizbildnības un aizgādnības iestādēs.

Proti, no */aprūpes centrs 2/* sniegtās informācijas (*lietas 43.lapa*) izriet, ka pieteicēja */aprūpes centrs 2/ /adrese/* uzturējusies no 1991.gada 15.novembra līdz 1993.gada 9.jūnijam. Pēc tam pieteicēja pārcelta uz */bērnu nams/*.

/krīzes centrs/ (iepriekš – */krīzes centrs/*) sniedzis informāciju (*lietas 45.lapa*), ka pieteicēja */krīzes centrs/* uzturējās no 1993.gada 11.jūnija līdz 1996.gada 12.februārim, savukārt 1996.gada 13.februārī pieteicējai tika iecelta aizbildne.

[5.5] No iepriekš minētajiem apstākļiem izriet, ka pieteicēja pirms aizbildnības nodibināšanas atradās */krīzes centrs/*. Tieši šī dzīvesvieta uzskatāma par noteicošo, vērtējot jautājumu par to, kurai pašvaldībai ir pienākums sniegt pieteicējai palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā.

Neapšaubāmi, tipiskā gadījumā par bērna dzīvesvietu ir uzskatāma viņa vecāku dzīvesvieta vai tā vecāka dzīvesvieta, pie kura bērns dzīvo (šis princips nostiprināts arī Bērnu tiesību aizsardzības likuma 67.panta otrajā daļā). Tomēr ir gadījumi, kad bērns nekad nav dzīvojis pie vecākiem, kā tas ir arī izskatāmajā gadījumā. Šādā gadījumā par bērna dzīvesvietu uzskatāma attiecīgā bērnu aprūpes iestāde, kurā bērns atrodas. Minētais princips izriet no Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 5.panta pirmās daļas (šī norma noteica, ja bērnam nav tiesiska pamata saglabāt reģistrāciju iepriekšējā dzīvesvietā, par viņa dzīvesvietu reģistrējama attiecīgā bērnu aprūpes un audzināšanas iestāde).

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 67.panta ceturtā daļa noteic, ka laikā, kad bērns atrodas ārpusģimenes aprūpē, viņa dzīvesvieta saglabājas tās pašvaldības administratīvajā teritorijā, kura pieņēmusi lēmumu par ārpusģimenes aprūpi. Tātad arī šajā normā (aplūkojot to kontekstā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 67.panta pirmo daļu) nostiprināts princips, ka par bērnu bāreni vai bez vecāku gādības palikušu bērnu kopumā ir atbildīga tā pašvaldība, kuras teritorijā uz tiesiska pamata bērns ir dzīvojis pirms bērna nodošanas ārpusģimenes aprūpē. Savukārt pašvaldība, kuras teritorijā bērns atrodas ārpusģimenes aprūpē, bērnam nodrošina nepieciešamo sociālo aprūpi un garantijas tikai tajā laikā, kamēr bērns uz tiesiska pamata atrodas šīs pašvaldības teritorijā.

[5.6] Tiesa nav apšaubījusi, ka pieteicēja veselības problēmu dēļ laikā no 1993.gada 9.novembra līdz aizbildnes iecelšanai ārstējās dažādās ārstniecības iestādēs, tomēr minētie apstākļi neietekmē faktu, ka pieteicēja šajā laikā bija */bērnu nams/* audzēkne. Atrašanās ārstniecības iestādē nerada tiesisku pamatu personai šo iestādi uzskatīt par savu dzīvesvietu. Arī apstāklis, ka faktiski jau pirms aizbildnības nodibināšanas pieteicēja uzturējās pie vēlāk ieceltās aizbildnes, nerada pamatu uzskatīt šo dzīvesvietu par tādu, kurā pieteicējai būtu tiesisks pamats dzīvot. Tiesisks pamats uzturēties pie aizbildnes un deklarēt savu dzīvesvietu šajā adresē pieteicējai radās tikai pēc aizbildnības nodibināšanas. Līdz aizbildnības nodibināšanai par pieteicējas dzīvesvietu bija atzīstams */bērnu nams/*. Arī no pieteicējas iesniegtajiem dokumentiem redzams, ka ārstniecības iestādēs pieteicēja ievietota kā */bērnu nams/* audzēkne (piemēram, */ārstniecības iestāde/* izrakstā (*lietas 70.lapa*) norādīts, ka pieteicēja atrodas */bērnu nams/* uzskaitē, savukārt citā izrakstā (*lietas 77.lapa*) norādīts: „bērns no */bērnu nams/*", bērna pārbaudes kartē (*lietas 80.lapa*) kā bērna adrese norādīts */bērnu nams/*).

[5.7] Tiesa secinājusi, ka konkrētajā gadījumā pieteicējas dzīvesvieta līdz viņas nodošanai ārpusģimenes aprūpē nav bijusi Rīgas pilsētas pašvaldībā. Savukārt tiesību normas paredz, ka bērnus bāreņus ar dzīvojamo telpu nodrošina tā pašvaldība, kuras teritorijā bijusi bērna dzīvesvieta līdz viņa nodošanai

ārpusģimenes aprūpē. Tādēļ tiesai nav bijis pamata izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru Rīgas pilsētas pašvaldībai tiktu uzlikts pienākums nodrošināt pieteicēju ar dzīvojamo telpu.

[5.8] Tiesa konstatējusi, ka 2009.gada 30.janvārī Rīgas bāriņtiesa ir informējusi pieteicēju par sociālajām garantijām, tostarp norādot, ka jautājumā par dzīvojamo telpu jāvēršas pie atbildētāja (*lietas 85.-86.lapa*). Pieteicēja uzskata, ka varēja paļauties uz šo norādi.

Tiesa, atsaucoties uz Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 10.pantu, analizējot to kopsakarā ar APL 85.-86.pantu un APL 98.-101.pantu, kā arī atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 15.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-514/2010 14.punktu, secinājusi, ka tiesiskās paļāvības princips sargā personu no aizskāruma, kas var rasties, personai iestādes rīcības rezultātā jau izdarot noteiktu izvēli (rēķinoties ar tiesībām, kas iegūtas līdz ar administratīvo aktu, rīkojoties atbilstoši iestādes skaidrojumam). Tiesiskās paļāvības princips nesargā personas cerību, gaidas, ka iestāde administratīvā procesa tālākajā gaitā pieņems kādu noteiktu iepriekš apsolītu lēmumu. Pretējā gadījumā administratīvais akts zaudētu savu tiesības radošo nozīmi iepretim pāragriem vai neprecīziem iestādes viedokļiem laikā pirms administratīvā akta izdošanas.

Konkrētajā gadījumā tiesa nav konstatējusi, ka, Rīgas bāriņtiesai sniedzot informāciju par iestādi, kurā jāvēršas jautājumā par dzīvojamo telpu, būtu pieļauts tiesiskās paļāvības principa pārkāpums.

[5.9] Tiesa konkrētajā gadījumā nav saskatījusi, ka ar strīdus normu būtu aizskartas pieteicējas pamattiesības. Latvijas Republikas Satversmes 109.pants noteic, ka ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos. Tiesa norādījusi, ka netiek apšaubītas pieteicējas tiesības uz sociālo nodrošinājumu, proti, pieteicējai šādas tiesības ir. No minētās normas neizriet, ka sociālā palīdzība būtu sniedzama tieši tādā veidā, kādā to vēlas palīdzības saņēmējs. Sociālo tiesību īstenošanā, jo īpaši sociālās palīdzības sistēmā, valstij ir piešķirta plaša rīcības brīvība to metožu un mehānismu izvēlē, ar kādiem šīs tiesības īstenojamas (*sal. sk., piemēram, Satversmes tiesas 2001.gada 13.marta sprieduma lietā Nr.2000-08-0109 secinājumu daļas pirmo rindkopu*). Valsts ir izvēlējusies nodibināt tādu mehānismu, ka dzīvojamo telpu pēc pilngadības sasniegšanas nodrošina tā pašvaldība, kurā bērns ir dzīvojis pirms nodošanas ārpusģimenes aprūpē, nevis tā pašvaldība, kurā bērns ir dzīvojis pēc nodošanas ārpusģimenes aprūpē līdz pilngadības sasniegšanai.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 15.decembra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[6.1] Tiesa nav ņēmusi vērā un devusi vērtējumu tam, ka lietā esošajā Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai un izslēgšanai no palīdzības reģistra 2009.gada 16.septembra sēdes protokola Nr.33 izrakstā ir norādīts: „Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra departaments 2009.gada 8.septembra vēstulē Nr.24.24-40/6792

informēja, ka no 1993.gada 25.maija līdz 1996.gada 13.maijam iedzīvotāju reģistrā kā bērna dzīvesvieta bija norādīts */aprūpes centrs/ /adrese/* no 1996.gada 13.maija līdz izziņas sagatavošanas brīdim pieteicējas dzīvesvieta deklarēta dzīvojamā telpā */adrese 2/*."

[6.2] Atbildētāja un pirmās instances tiesas piemērotās tiesību normas nav piemērojamas, jo tās nav attiecināmas uz laika periodu, kad pieteicēja kļuva par bāreni un nonāca valsts institūciju aprūpē.

[6.3] Iestādes rīcība, liekot skaidri un nepārprotami saprast, ka personai ir tiesības tieši konkrētajā pašvaldībā saņemt konkrētu sociālo palīdzību, bet vēlāk atteikšanās šādu palīdzību sniegt, ir uzskatāma par tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu.

[7] Paskaidrojumos par apelācijas sūdzību atbildētājs norādījis, ka apelācijas sūdzību neatzīst. Uzskata, ka pirmās instances tiesa spriedumā ir atsaukusies uz pareizajām tiesību normām, līdz ar to spriedums ir tiesisks un pamatots.

[8] Saskaņā ar APL 304.panta pirmo daļu apgabaltiesa apelācijas sūdzību izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi lietas materiālos esošos pierādījumus, un novērtējusi lietas dalībnieku argumentus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota un pieteikums ir apmierināms.

[10] Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punkts (*redakcijā, kāda bija spēkā brīdī, kad pieteicēja vērsās iestādē ar iesniegumu*) noteic, ka pirmām kārtām ar dzīvojamo telpu nodrošināmi bērni bāreņi un bērni, kuri palikuši bez vecāku gādības un audzināti bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē, audžuģimenē vai pie aizbildņa, - pēc tam, kad beigusies viņu uzturēšanās bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē, audžuģimenē vai pie aizbildņa, vai arī tad, kad viņi beiguši mācības izglītības iestādē, ja viņiem nav iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā.

Minētā panta trešā daļa noteic, ka bērni bāreņi un bērni, kuri palikuši bez vecāku gādības, ar dzīvojamo telpu nodrošināmas tikai tad, ja tās reģistrētas šā veida palīdzības saņemšanai ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad ieguvušas tiesības uz nodrošinājumu ar dzīvojamo telpu.

Savukārt minētā panta ceturtā daļa noteic, ka bērnus bāreņus un bērnus, kuri palikuši bez vecāku gādības, ar dzīvojamo telpu nodrošina tā pašvaldība, kuras teritorijā bijusi bērna dzīvesvieta līdz viņa nodošanai ārpusģimenes aprūpē.

Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja ir bārene un līdz ar viņas pilngadības sasniegšanu ir beigusies viņas uzturēšanās pie aizbildnes. Nav arī strīda par to, ka pieteicējai nav iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā, kā arī par to, ka pieteicēja tiesību normā noteiktajā termiņā ir vērsusies pašvaldībā ar iesniegumu.

Lietā ir strīds par to, vai dzīvojamo telpu ir pienākums nodrošināt tieši Rīgas pilsētas pašvaldībā.

No tiesību normām izriet, ka pienākums nodrošināt dzīvojamo telpu ir tai pašvaldībai, kuras teritorijā ir bijusi bērna dzīvesvieta līdz viņa nodošanai ārpusģimenes aprūpē. Līdz ar to izskatāmajā gadījumā ir jānoskaidro, kur ir bijusi pieteicējas dzīvesvieta līdz viņas nodošanai ārpusģimenes aprūpē.

[11] Lietā konstatējami šādi faktiskie apstākļi to hronoloģiskā secībā:

1) pieteicēja */dzimšanas datums/* dzimusi */pilsēta/*, māte no viņas atteikusies uzreiz pēc dzemdībām;

2) laikā no 1991.gada 15.novembra līdz 1993.gada 9.jūnijam pieteicēja bijusi ievietota */aprūpes centrs 2/ /adrese/*. No Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes departamenta Iedzīvotāju reģistra departamenta 2009.gada 8.septembra izziņas redzams, ka pieteicēja no 1993.gada 25.maija līdz pat 1996.gada 13.maijam pierakstīta šajā adresē;

3) laikā no 1993.gada 11.jūnija līdz 1996.gada 12.februārim pieteicēja uzturējusies */krīzes centrs/*;

4) ar Aizkraukles rajona tiesas 1995.gada 1.decembra spriedumu pieteicējas mātei atņemta vecāku vara uz pieteicēju un nolemts nodot pieteicēju valsts aizbildnības un aizgādnības iestāžu aizgādnībā;

5) ar Rīgas domes Rīgas Kurzemes rajona bērnu tiesību aizsardzības komisijas 1996.gada 13.februāra lēmumu Nr.1 par pieteicējas aizbildni iecelta *V.Ž.*, kopš 1996.gada 13.maija pieteicēja pierakstīta (vēlāk deklarēta) *V.Ž.* dzīvesvietā, */adrese 2/*.

[12] Apgabaltiesa konstatē, ka parastā gadījumā palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā personām sniedz tā pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā persona deklarējusi savu dzīvesvietu (likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā 4.panta pirmā daļa). Tomēr šī tiesību norma attiecībā par bērniem – bāreņiem paredz izņēmumu, kas atrunāts šā likuma 14.panta ceturtajā daļā.

No minētā apgabaltiesa secina, ka bērna dzīvesvieta tiek saistīta ar faktiskajiem apstākļiem, kas izveidojušies katrā konkrētā gadījumā. Uz to norāda, piemēram, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 67.panta otrā daļa, kas bērna dzīvesvietu saista ar viņa vecāku deklarēto dzīvesvietu, šā likuma 67.panta trešā daļa, kas bērna dzīvesvietu saista ar bērna faktisko dzīvesvietu, ja vecākiem vai pašam bērnam nav deklarētās dzīvesvietas, šā likuma 67.panta ceturtā daļa, kas bērna dzīvesvietu piesaista pašvaldības, kas ņēmusi bērnu ārpusģimenes aprūpē, teritorijai u.c.

Apgabaltiesa atzīst, ka par to liecina arī paša atbildētāja rīcība šajā lietā, jo pieteicēja Rīgas administratīvajā teritorijā bijusi pierakstīta līdz pat brīdim, kad viņai tika iecelta aizbildne (*sk. lietas 15.lapu*), taču atbildētājs šo faktu nav ņēmis vērā, bet vadījies no citiem apstākļiem un ziņām, kas apliecināja pieteicējas dzīvesvietu.

[13] Apgabaltiesa atzīst, ka šīs konkrētās lietas apstākļi ir netipiski, jo

pieteicējai faktiski jau no dzimšanas nav vecāku, tādēļ nevar vadīties pēc Bērnu tiesību aizsardzības likuma 67.panta otrajā un trešajā daļā norādītā par bērna vecāku dzīvesvietu. Pieteicējas mātei tikai aptuveni četrus gadus pēc pieteicējas piedzimšanas tika izbeigta vecāku vara pār pieteicēju. Lēmumu par pieteicējas ārpusģimenes aprūpi pieņēmusi Rīgas pašvaldība.

Tādējādi apgabaltiesa atzīst, ka šajā konkrētajā gadījumā apstākļi, kas palīdz noteikt pieteicējas dzīvesvietu, jāpārbauda plašāk.

[14] Civillikuma 7.panta pirmajā daļā vispārīgi noteikts, ka personas dzīvesvieta (domicils) ir tā vieta, kur persona ir labprātīgi apmetusies ar tieši vai klusējot izteiktu nodomu tur pastāvīgi dzīvot vai darboties. Šā panta trešajā daļā noteikts, ka pagaidu uzturēšanās nerada dzīvesvietas tiesiskās sekas un ir apspriežama ne pēc tās ilguma, bet pēc nodoma.

Apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja kopš dzimšanas līdz aizbildnības nodibināšanai bija mazgadīga, tādējādi pati nevarēja paust savu nodomu un apmesties kādā noteiktā dzīvesvietā.

Apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējai, neskatoties uz to, ka viņa bija ņemta */krīzes centrs/*, ar Kokneses pašvaldības administratīvo teritoriju neizveidojās un pat nevarēja izveidoties nekāda emocionālā saikne, par ko liecina turpmāk minētie fakti:

1) pieteicēja */krīzes centrs/* ievietota 1993.gada 11.jūnijā, kad atvesta no Rīgas zīdaiņu nama, bet jau 1993.gada 8.oktobrī ievietota */ārstniecības iestāde 2/* (bērnu namā faktiski uzturējusies gandrīz četrus mēnešus);

2) no 1993.gada 9.novembra līdz 1994.gada 9.maijam pieteicēja ārstējusies */ārstniecības iestāde 3/*;

3) no 1994.gada 9.maija līdz 1994.gada 20.decembrim pieteicēja uzturējusies */ārstniecības iestāde 4/*;

4) no 1994.gada 21.decembra līdz 1995.gada 5.aprīlim pieteicēja uzturējusies */krīzes centrs/* (bērnu namā faktiski uzturējusies 3,5 mēnešus) (*sk. /krīzes centrs/ 1995.gada 15.jūnija izziņu, lietas 26.lapa*).

Faktu, ka pieteicēja uzturēšanās */krīzes centrs/* laikā ilgstoši atradusies ārstēšanas un rehabilitācijas iestādēs, apliecinājusi arī pieteicējas aizbildne un pilnvarotā pārstāve pirmās instances tiesā *V.Ž.*, iesniedzot tiesai rakstveida „Liecību". Apgabaltiesa atzīst, ka šo liecību nevar pieļaut kā liecinieka liecību, jo tā nav sniegta APL 162.-166.panta kārtībā, *V.Ž.* netika nopratināta kā lieciniece. Tomēr šo dokumentu var atzīt kā pieteicējas papildu paskaidrojumu. Papildu paskaidrojumā norādītos faktus, ka pieteicēja uzturējusies ārstniecības un rehabilitācijas iestādēs, apstiprina iepriekš minētā izziņa, kā arī lietai pievienotie *V.Ž.* iesniegtie dokumenti (to kopiju atbilstība gan nav apliecināta tiesību normās noteiktajā kārtībā, bet par šiem faktiem strīds nepastāv, turklāt lietā ir iepriekš minētā izziņa, kas tos apstiprina).

No iepriekš minētā apgabaltiesa secina, ka laikā no 1993.gada 11.jūnija līdz 1996.gada 12.februārim pieteicēja */krīzes centrs/* faktiski uzturējusies vien 7-8 mēnešus ar ilgstošu pārtraukumu. Apgabaltiesa atzīst, ka šis laiks nav pietiekams, lai pieteicēja varētu būt paspējusi integrēties sabiedrībā Koknesē.

Papildus minētajam no pieteicējas papildus paskaidrojumiem (*V.Ž.* „Liecības") izriet, ka laikā, kad pieteicēja atradusies ārstniecības un rehabilitācijas iestādēs, no */krīzes centrs/* darbiniekiem, Kokneses vai Aizkraukles pašvaldības neviens bērnu nav apmeklējis un par viņu nav interesējies.

Apgabaltiesa atzīst, ka Kokneses pašvaldības attieksmi pret pieteicēju kā pret šai administratīvajai teritorijai nepiederošu personu netieši apliecina pašvaldības bezdarbība, nepārreģistrējot pieteicēju savā administratīvajā teritorijā, jo kā apgabaltiesa iepriekš konstatēja, pieteicējas pieraksts līdz pat aizbildņa iecelšanas datumam saglabājās Rīgas administratīvajā teritorijā. Laikā, kad pieteicēja ieradās */krīzes centrs/*, personas pierakstīšanas noteiktā vietā noteikumus regulēja Iedzīvotāju pierakstīšanas un izrakstīšanas noteikumi Latvijas Republikā (apstiprināti ar Ministru padomes 1993.gada 12.februāra lēmumu Nr.76). Šo noteikumu 11.punktā bija noteikts, ka personas, kas ieradušās speciālajās ārstniecības iestādēs, kas paredzētas hroniski slimiem, veco ļaužu pansionātos un bērnu internātskolās, tiek pierakstītas šajās iestādēs.

Tajā pašā laikā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējai bija izveidojusies laba emocionālā saikne ar savu aizbildni jau pirms aizbildnības nodibināšanas, jo pati *V.Ž.* lietas materiālos norādījusi, ka pieteicēja jau no 1995.gada aprīļa ir dzīvojusi pie viņas, savukārt Rīgas bāriņtiesas 2011.gada 17.novembra izziņā Nr.BT-11-11209-nd norādīts, ka pieteicēja pie aizbildnes dzīvojusi no 1995.gada jūnija. No lietas materiāliem izriet, ka jau šajā laikā pieteicēja apmeklējusi arī */izglītības iestāde/*. Lietai pievienota šīs izglītības iestādes bērnu uzskaites žurnāla neapliecināta kopija, kaut arī no tās nav redzams, ar kuru kārtas numuru pieteicēja tajā reģistrēta, tomēr apgabaltiesa secina, ka par šo faktu lietā strīds nepastāv.

Pamatojoties uz minēto, apgabaltiesa atzīst par pierādītu, ka jau pirms aizbildnības nodibināšanas 1996.gada 12.februārī pieteicēja faktiski dzīvojusi Rīgas administratīvajā teritorijā, kā arī ir iedzīvojusies tieši šīs pašvaldības sabiedrībā. Administratīvās apgabaltiesas ieskatā atsaukšanās vien uz formālu informāciju par pieteicējas dzīvesvietu iestāžu reģistros šajā gadījumā nav taisnīga un neveicina privātpersonas tiesību ievērošanu.

Apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas norādītajam faktam, ka sociālās garantijas pieteicējai sniegusi tieši Rīgas pašvaldība, šajā lietā nav izšķirošas nozīmes, jo šāds Rīgas pašvaldības pienākums izriet no aizbildnības nodibināšanas fakta (sk. kopsakarā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 67.panta pirmo un ceturto daļu). Vienlaikus apgabaltiesa piekrīt pirmās instances tiesas norādītajam skaidrojumam par tiesiskās paļāvības principa ievērošanu šajā lietā, tomēr arī tam nav nozīmes šajā lietā, jo pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu ir pamatots.

Apgabaltiesa arī atzīst, ka pirmās instances tiesai nebija pamata neņemt vērā likumu „Par pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" un Bērnu tiesību aizsardzības likumu, jo šie normatīvie akti attiecas uz tām tiesiskajām attiecībām, kuras pieteicēja pašreiz vēlas nodibināt.

[15] Pamatojoties uz iepriekš minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteikums ir apmierināms un atbildētājai uzliekams pienākums reģistrēt pieteicēju

palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām ar bīdi, kad pieteicēja iesniegusi iesniegumu atbildētājai.

[16] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa nepareizi novērtēja lietas apstākļus, tāpēc nonākusi pie nepareiziem secinājumiem spriedumā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta otro daļu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

D.J. pieteikumu apmierināt.

Uzlikt pienākumu Rīgas domes Mājokļu un vides departamentam desmit dienu laikā no šā sprieduma spēkā stāšanās dienas reģistrēt *D.J.* palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām atbilstoši likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktam ar dienu, kad Rīgas domes Mājokļu un vides departamentā saņemts *D.J.* 2009.gada 25.augusta iesniegums.

Uzlikt pienākumu Rīgas pilsētas pašvaldībai atlīdzināt par labu valsts budžetam valsts nodevu Ls 30 (trīsdesmit latus) par pieteikumu administratīvajai rajona tiesai un apelācijas sūdzību Administratīvajai apgabaltiesai.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	*(paraksts)*	I.Meldere
Tiesneses	*(paraksts)*	Dz.Amerika
	(paraksts)	L.Vīnkalna

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese I.Meldere
Rīgā 2013.gada 28.jūnijā